Veðurstofa Íslands

Vísindi á vakt

Hættumat fyrir Bláfjöll og Skálafell

2. febrúar 2026

636/2009 Reglugerð um hættumat vegna snjóflóða á skíðasvæðum

Veðurstofa Íslands

- Hættumatið er unnið skv. ákvæðum reglugerðarinnar
  - Áhætta skal sýnd við mannvirki og safnsvæði
  - Á hættumatskorti skal sýna upptakasvæði snjóflóða sem ógnað geta skíðasvæðum og skíðalyftum
  - Að auki skal afmarka svæði þar sem endurkomutími snjóflóða er annars vegar skemmri en 10 ár og hins vegar skemmri en 100 ár
- Áhætta er metin eins og í öðru hættumati sem byggir á dánarlíkum fólks inni í húsum.
  - Ekki sérstakt áhættumat fyrir skíðafólk
  - Tekið er tilliti til þessa í skilyrðum reglugerðarinnar og gert ráð fyrir að viðvera fólks sé minni en í húsum og minni í vondum veðrum

Ekki tekið tillit til tímabundinna aðgerða

Veðurstofa Íslands

Hættumatið miðast við náttúruleg snjóflóð

Ekki er tekið tillit til tímabundinna aðgerða s.s. troðslu upptakasvæða.

Eftirlit með ofanflóðahættu og rýmingaráætlanir hafa ekki áhrif á staðsetningu jafnáhættulína né hættumatskort.

Aðgerðir sem miða að því að breyta snjósöfnun, t.d. snjósöfnunargrindur eða annar hliðstæður búnaður í grennd við upptakasvæði snjóflóða eða á aðsópssvæðum, skulu að jafnaði ekki hafa áhrif á hættumat.

Því er ekki tekið tillit til troðslu á upptakasvæðum.

12. gr.

Nýting hættusvæða.

Eftirfarandi takmarkanir gilda á nýtingu hættusvæða á skíðasvæðum:

Á hættusvæði C er óheimilt að hafa:

1. Byggingar þar sem gera má ráð fyrir viðveru fólks að næturlagi.
2. Upphafsstöð skíðalyftu.
3. Safnsvæði.
4. Barna- og byrjendasvæði.

Á hættusvæði B er óheimilt að hafa:

1. Skíðaskála með næturgistingu.
2. Upphafsstöð skíðalyftu á barna- og byrjendasvæði.
3. Raðasvæði á barna- og byrjendasvæði.

Snjóflóðasaga

Veðurstofa Íslands

156 snjóflóð skráð á og í nágrenni skíðasvæðinins

Mikilvægt að flóð séu áfram skráð

- Ofanflóðaskráningar eru grunnforsenda hættumats
- Hjálpa við endurskoðun hættumats
- Hjálpa við frekara hættumat vegna framkvæmda
- Nauðsynlegar til þess að meta virkni mótvægisaðgerða

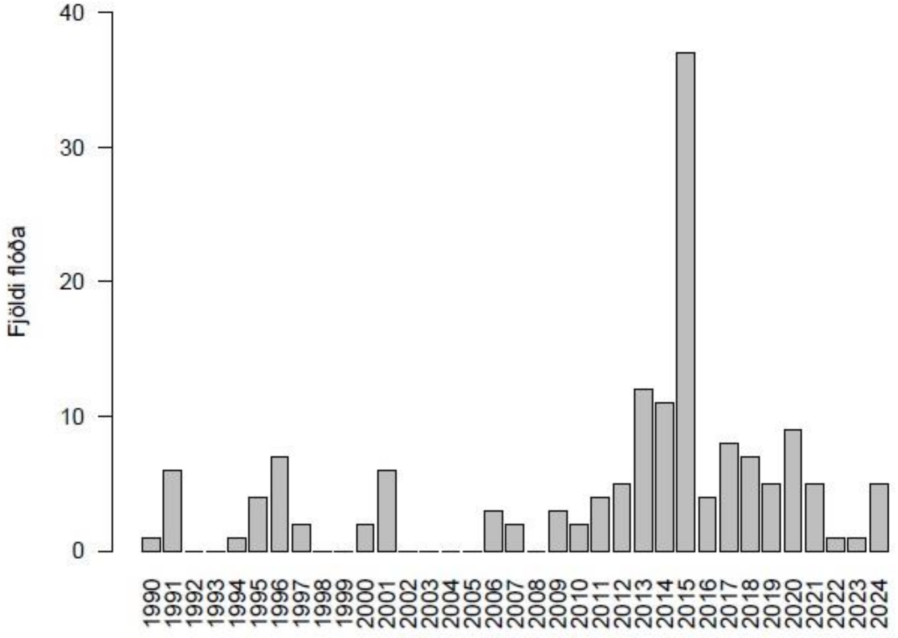

Mynd 2. Fjöldi skráðra snjóflóða á ári á skíðasvæðinu í Bláfjöllum.

Flóð í febrúar 1995. Framan í Bungunni. Stórir og harðir flekar. Skemmdu EKKI lyftuna.

Þessa daga hafði svæðið verið opið, gott veður, en var þá lokað.

stofa Íslands

Sólskinsbrekkan, 26. mars 2014

Stærsta þekkta flóðið í Bláfjöllum.
Stærð 3 mikið á breiddina en ekki mikið snjómagn eða mikill eyðingarmáttur.

stofa Íslands

Veðurstofa Íslands

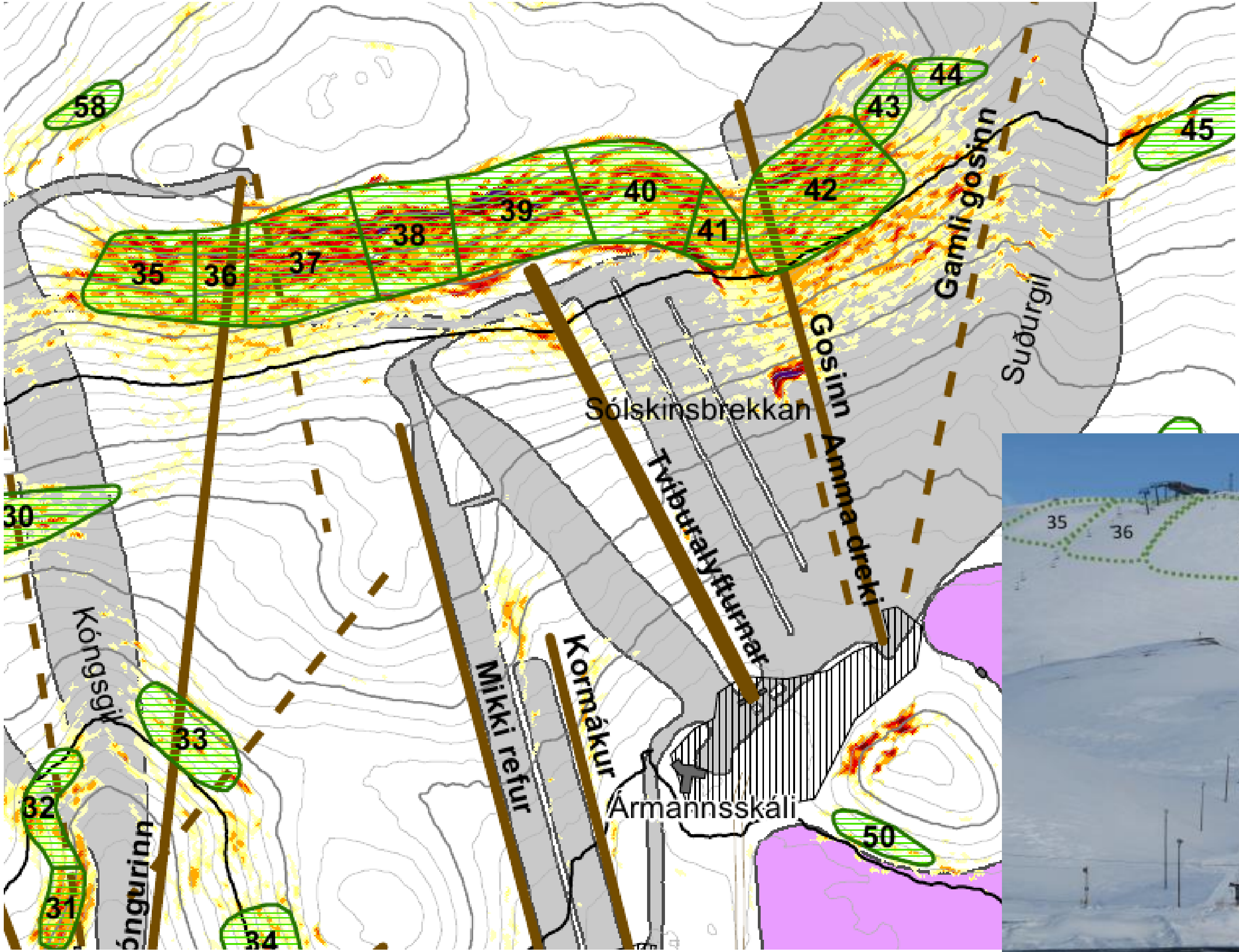

Veðurstofa Íslands

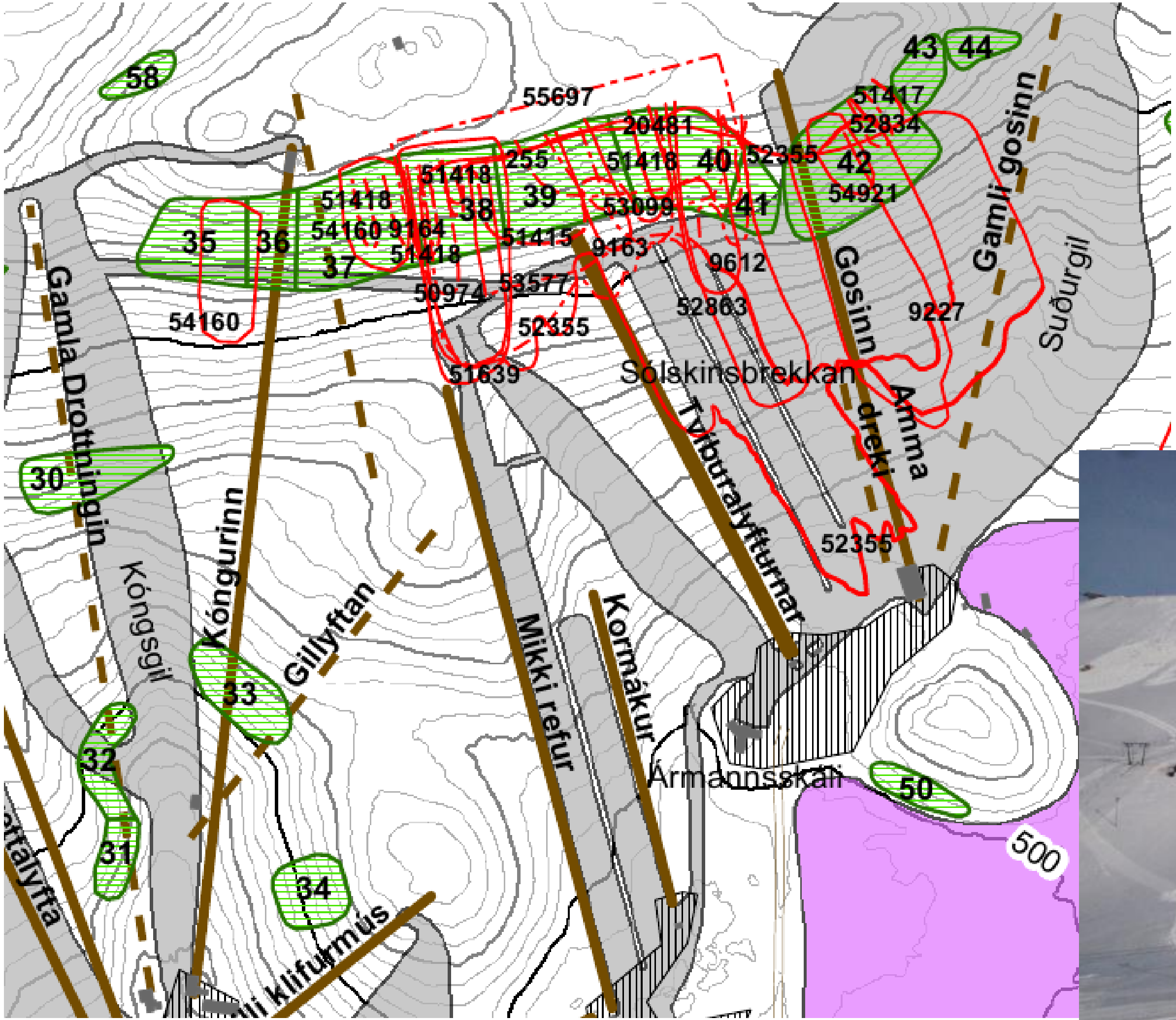

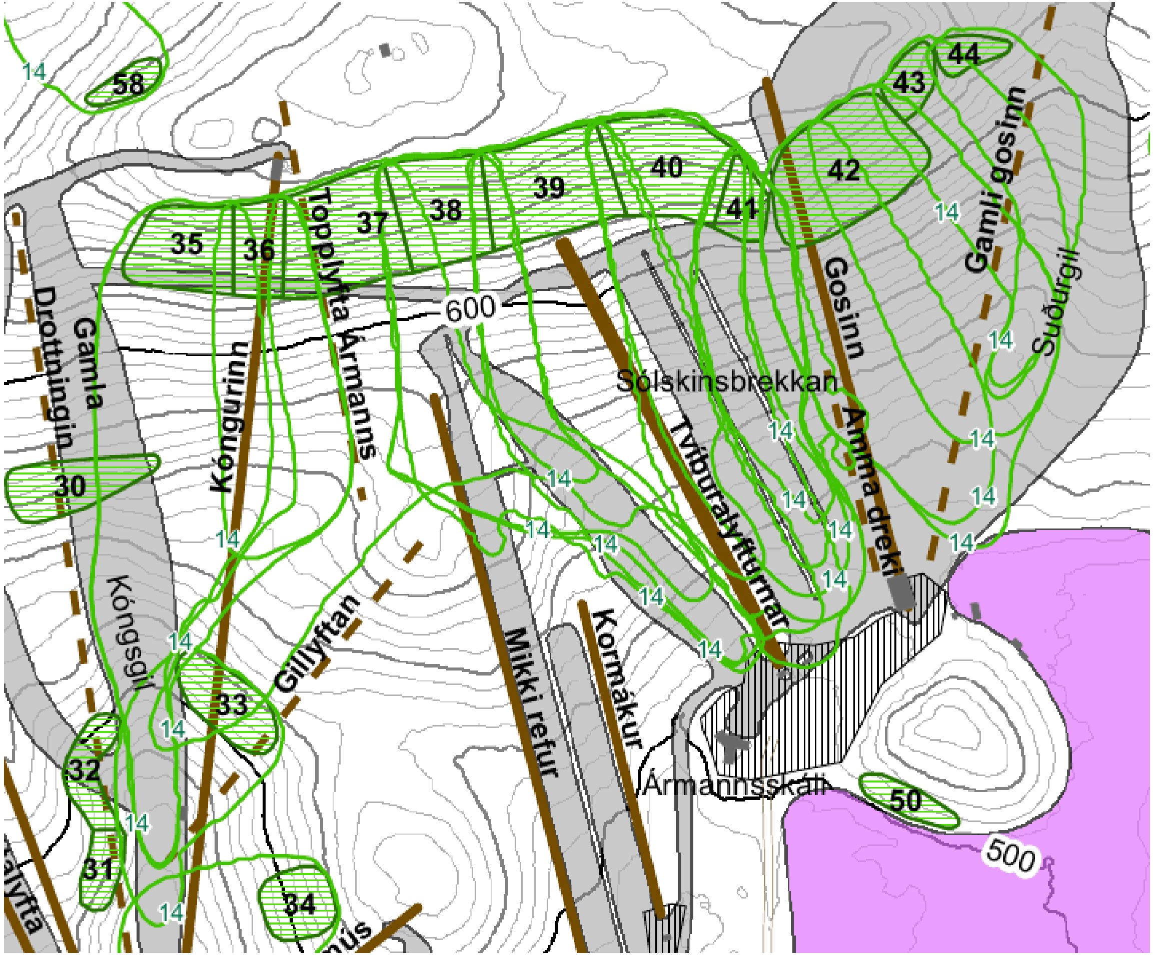
58
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
Topplyfta Ármanns
Gamli gosinn
Suðurgil
Gosinn
600
Gamla Drottningin
Kóngurinn
Sólskinsbrekkan
Tvíburalyfturnar
Amma dreki
30
Kóngsgil
Gillyftan
Mikki refur
Kormákur
33
32
31
34
Ármannsskáli
50
500
14

Veðurstofa Íslands

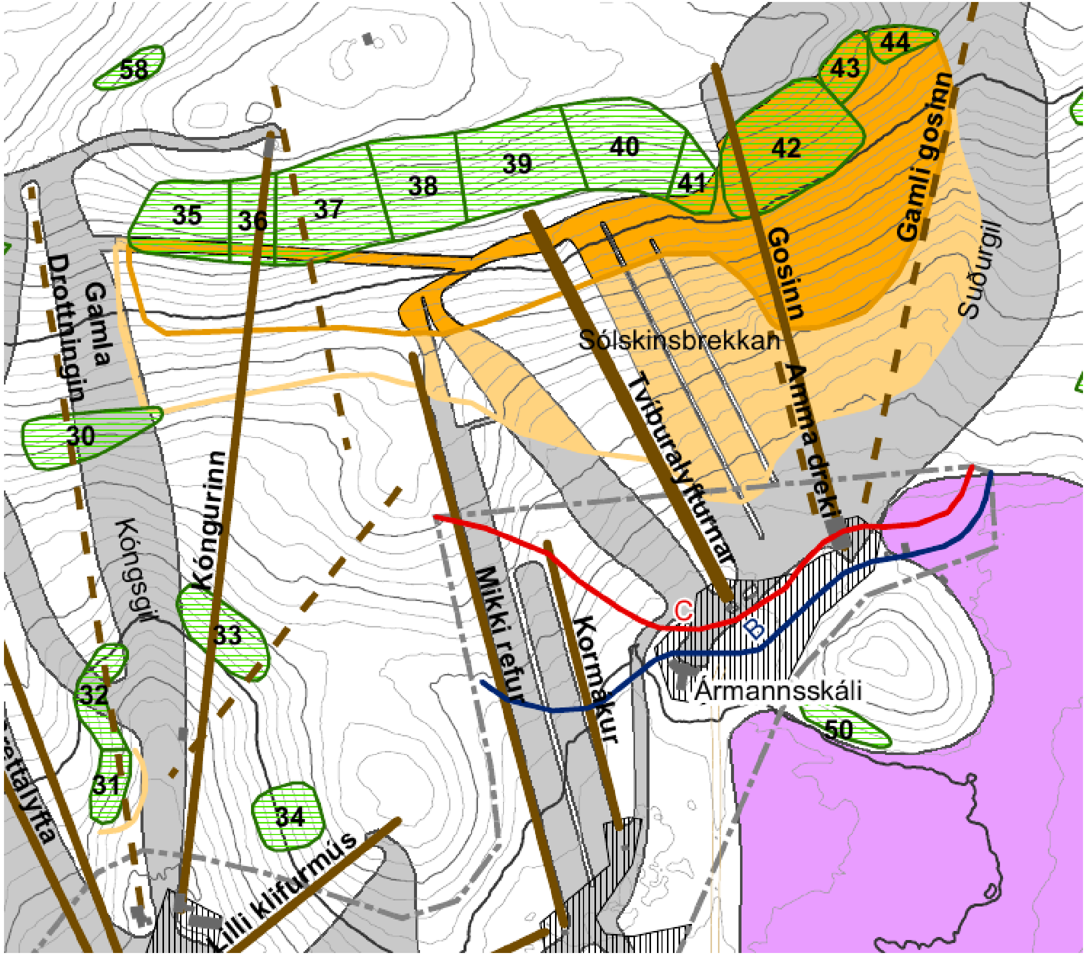

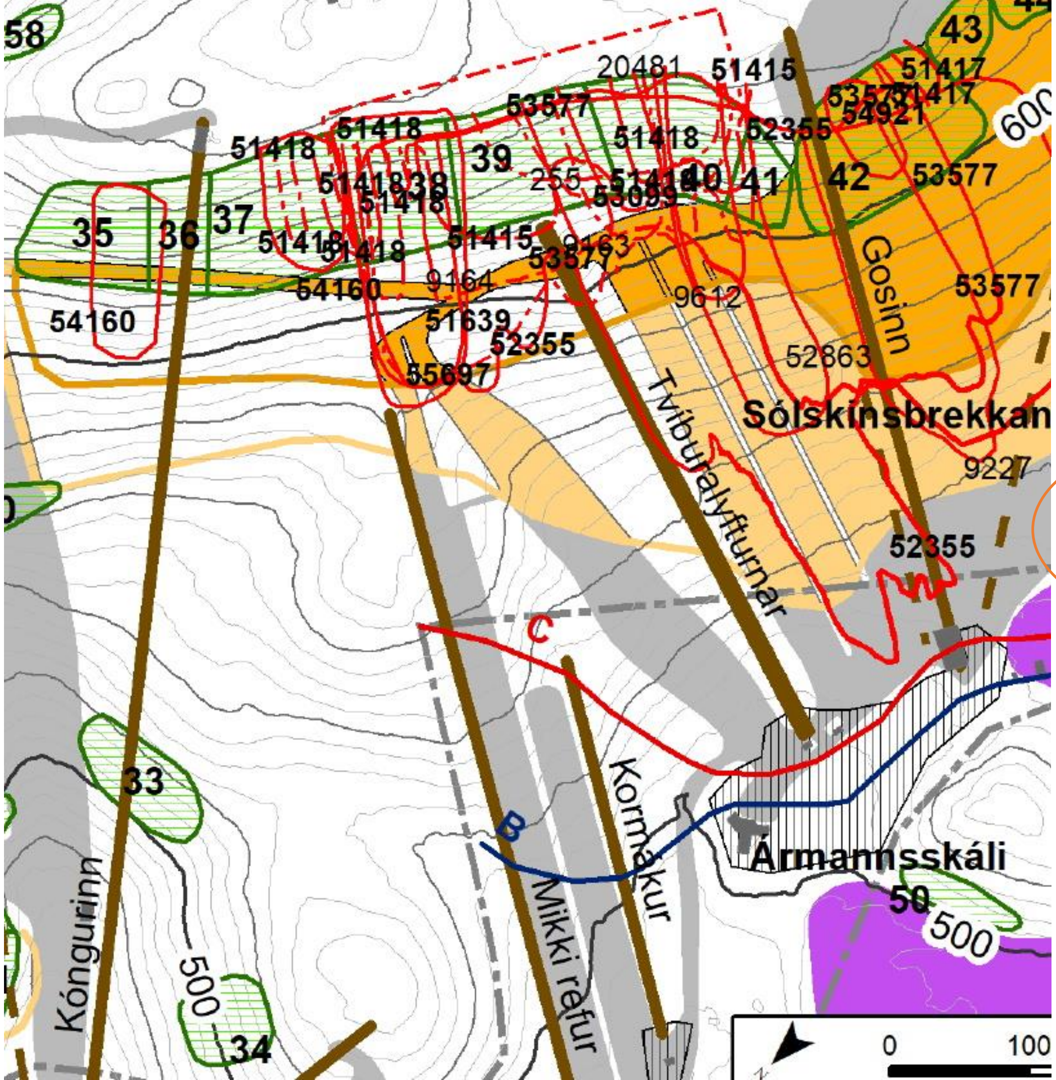

Veðurstofa Íslands

12. gr.

Nýting hættusvæða.

Eftirfarandi takmarkanir gilda á nýtingu hættusvæða á skíðasvæðum:

Á hættusvæði C er óheimilt að hafa:

1. Byggingar þar sem gera má ráð fyrir viðveru fólks að næturlagi.
2. Upphafsstöð skíðalyftu.
3. Safnsvæði.
4. Barna- og byrjendasvæði.

Á hættusvæði B er óheimilt að hafa:

1. Skíðaskála með næturgistingu.
2. Upphafsstöð skíðalyftu á barna- og byrjendasvæði.
3. Raðasvæði á barna- og byrjendasvæði.

Safnsvæði: Svæði innan skipulagðs skíðasvæðis þar sem gera má ráð fyrir að fólk safnist saman, s.s. við skíðaskála, bílastæði og lyftur. Raðasvæði teljast til safnsvæða.

tofa Íslands

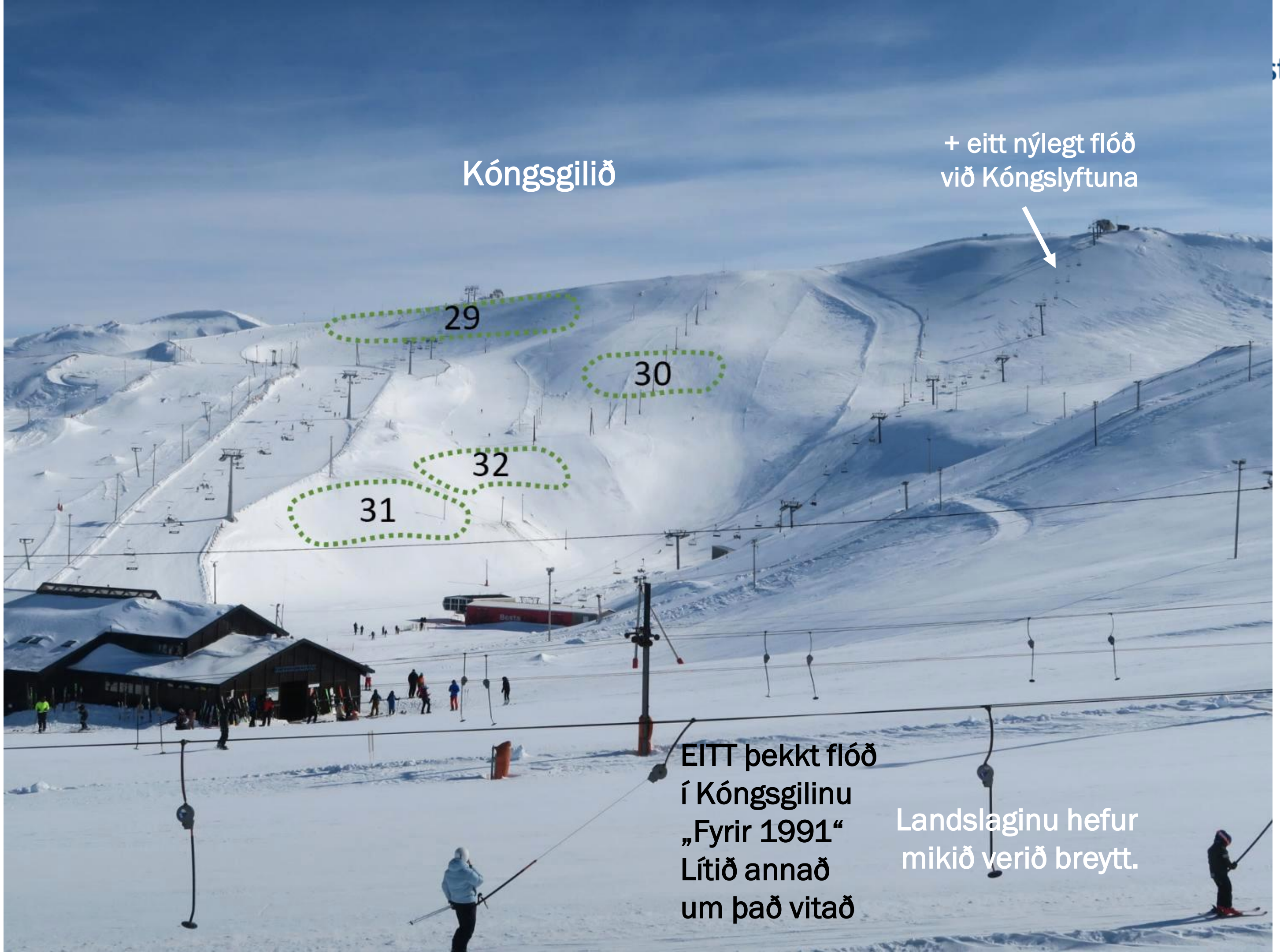
Kóngsgilið
+ eitt nýlegt flóð
við Kóngslyftuna
29
30
32
31
EITT þekkt flóð
í Kóngsgilinu
„Fyrir 1991“
Lítið annað
um það vitað
Landslaginu hefur
mikið verið breytt.

Veðurstofa Íslands

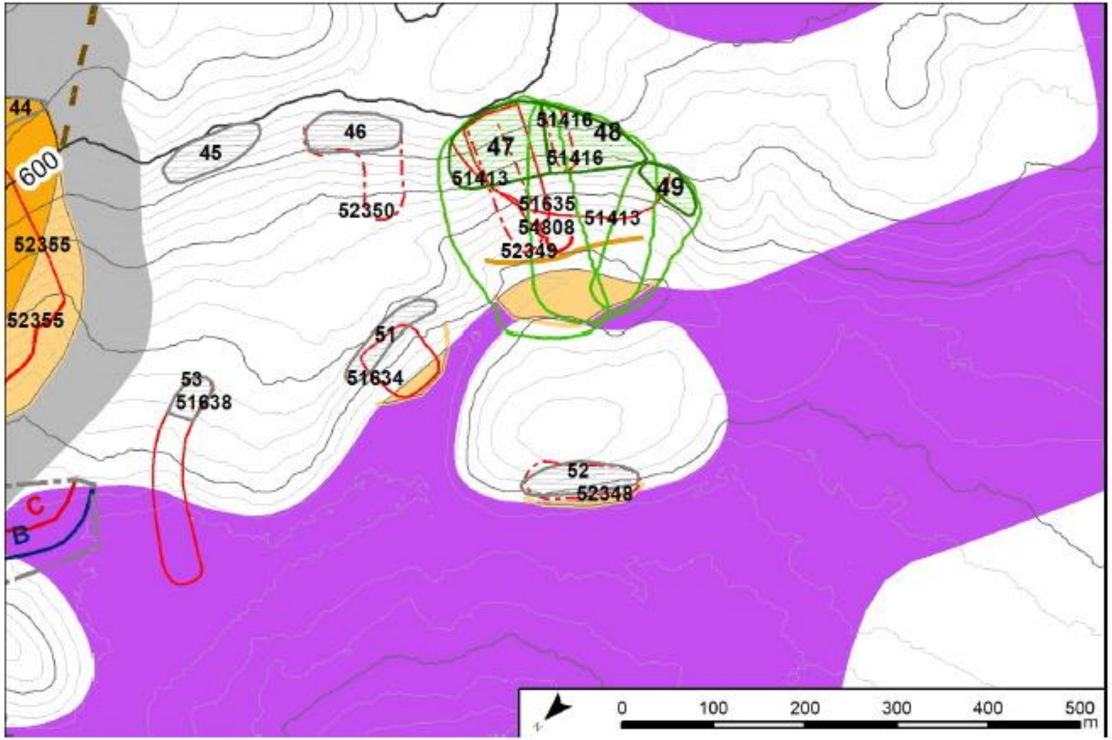

Mynd 33. Einvíð rennslisstig, tvívítt rennslisstig 14 og þekktar útlínur snjóflóða fyrir upptakasvæði 47–49. Nánari skýringar eru við mynd 1.

26 flóð skráð í gilinu

stofa Íslands

Veðurstofa Íslands

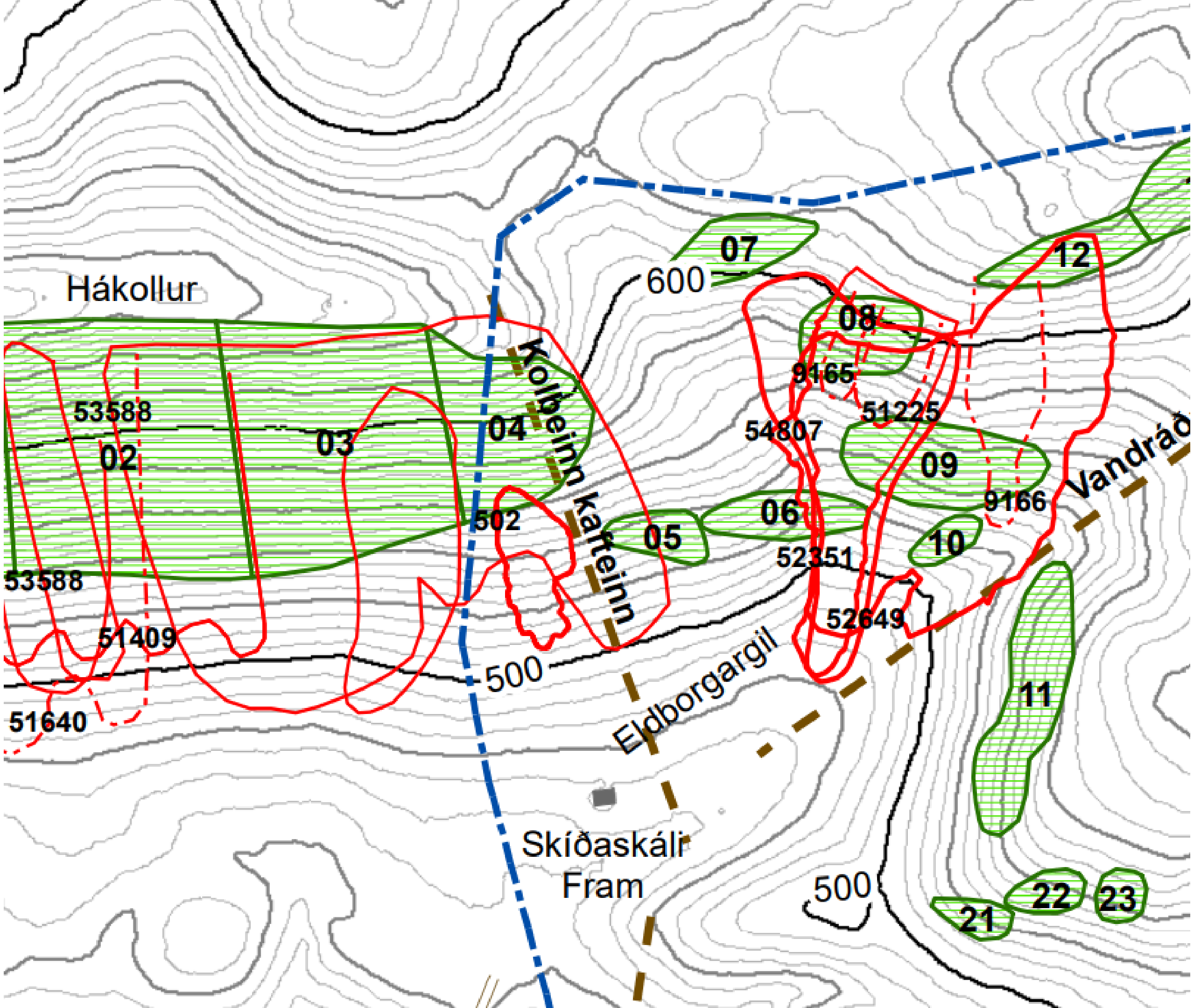

Veðurstofa Íslands

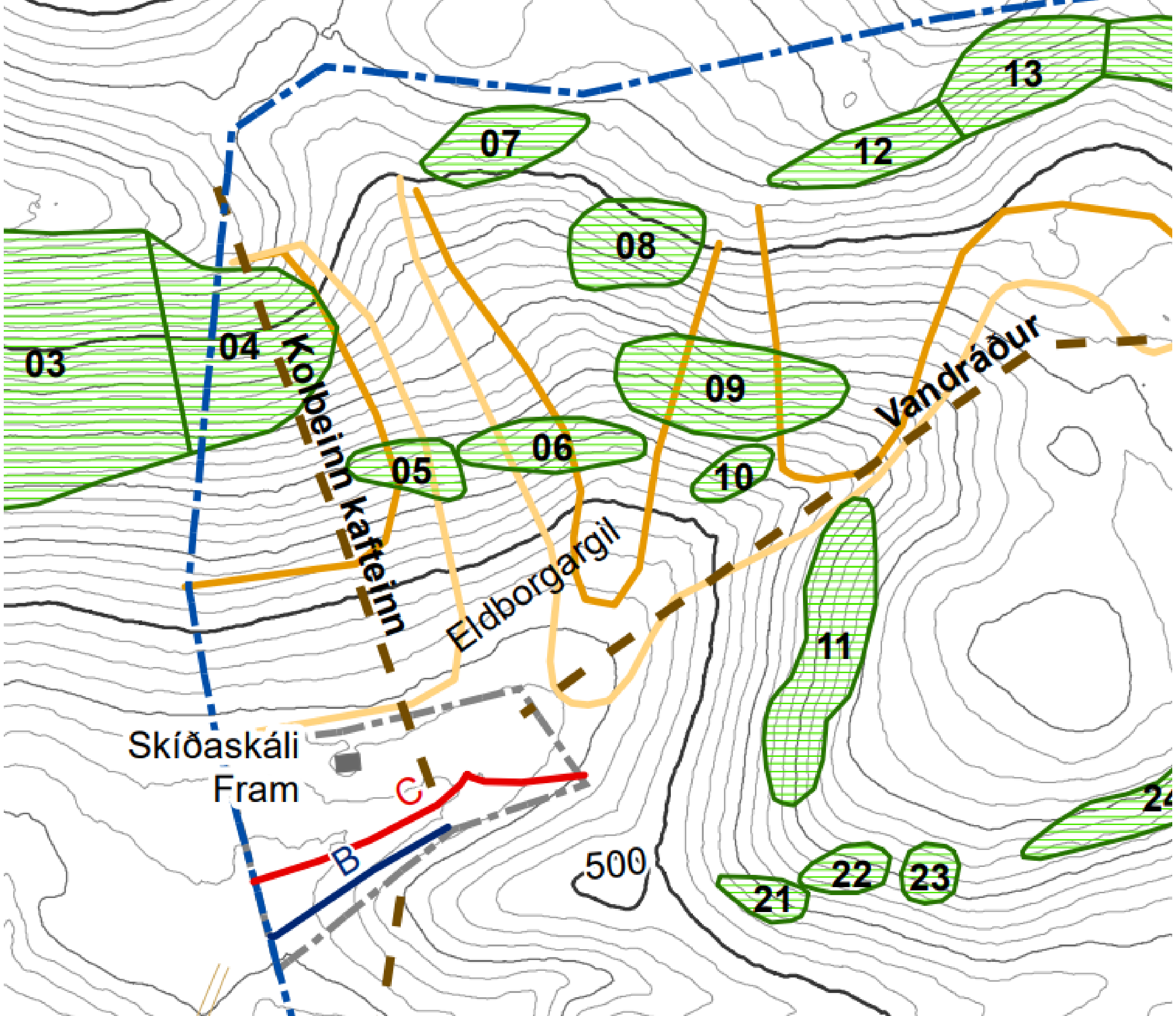

Ábeningar um daglegt eftirlit

Veðurstofa Íslands

- Mest hætta á náttúrulegum flóðum í Sólskinsbrekku og í Suðurgili
  - Endastöð tvíburalyftu er illa staðsett m.t.t. Snjóflóðahættu
  - Snjó er ýtt fram af brúninni sem dregur úr hættu
  - Fylgjast þarf með að aðgerðir skili tilætluðum árangri. T.d. að heilir varasamir flekar sitji ekki eftir
  - Fylgjast þarf með hvort snjóflóðhætta sé að skapast í snjókomu og skafrenningi á opnunartíma skíðasvæðisins
- Mesta hættan á snjóflóðum af mannavöldum innan skíðasvæðis er úr þessum sömu upptakasvæðum
- Lítil ólíkleg svæði t.d. við Kóngsgil geta þó verið hættuleg án þess að fólk geri sér grein fyrir því.

Aukin umferð fólks í bröttum brekkum skapar ákveðna hættu ……

Veðurstofa Íslands

Utanbrautarskíðun er mikið stunduð.

Efst í Sólskinsbrekkunni

Nokkrar spýjur og eitt kögglaflóð, sem troðari ruddi niður áður en svæðið var opnað.

21.04.2013

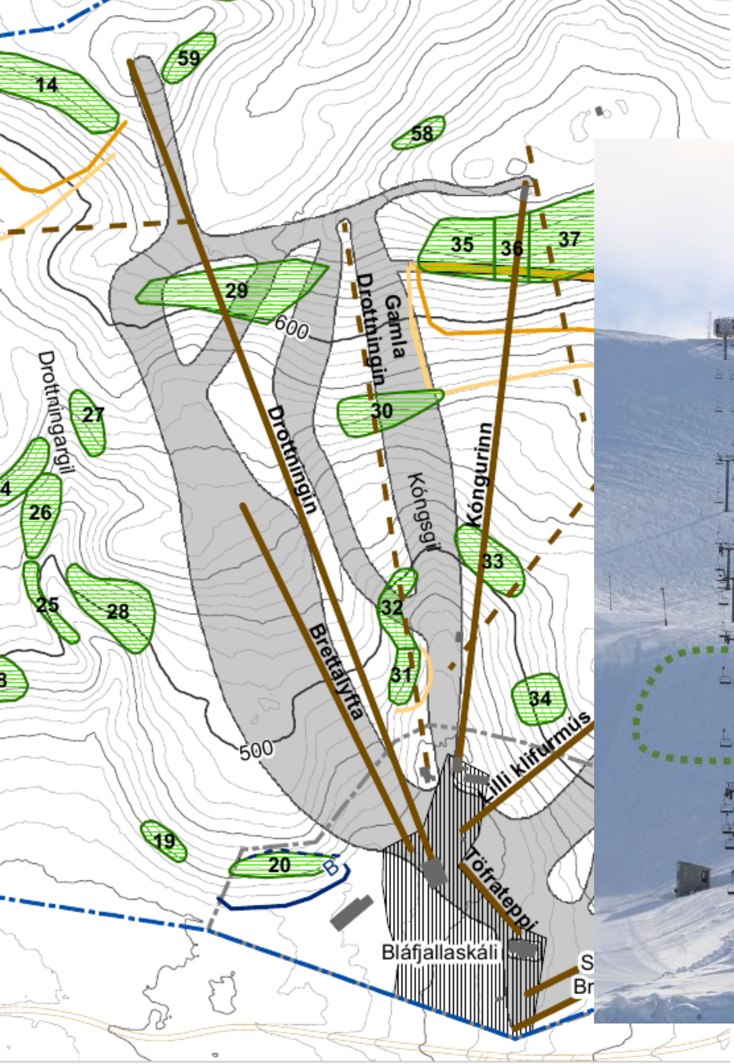
59
14
58
35
36
37
29
600
Gamla
Drottningin
Drottningargil
27
30
Drottningin
Kóngurinn
Kónggil
26
33
32
25
28
31
34
Brettalyfta
500
Lilli klifurmús
19
20
B
Töfrateppi
Bláfjallaskáli

34
33

Veðurstofa Íslands

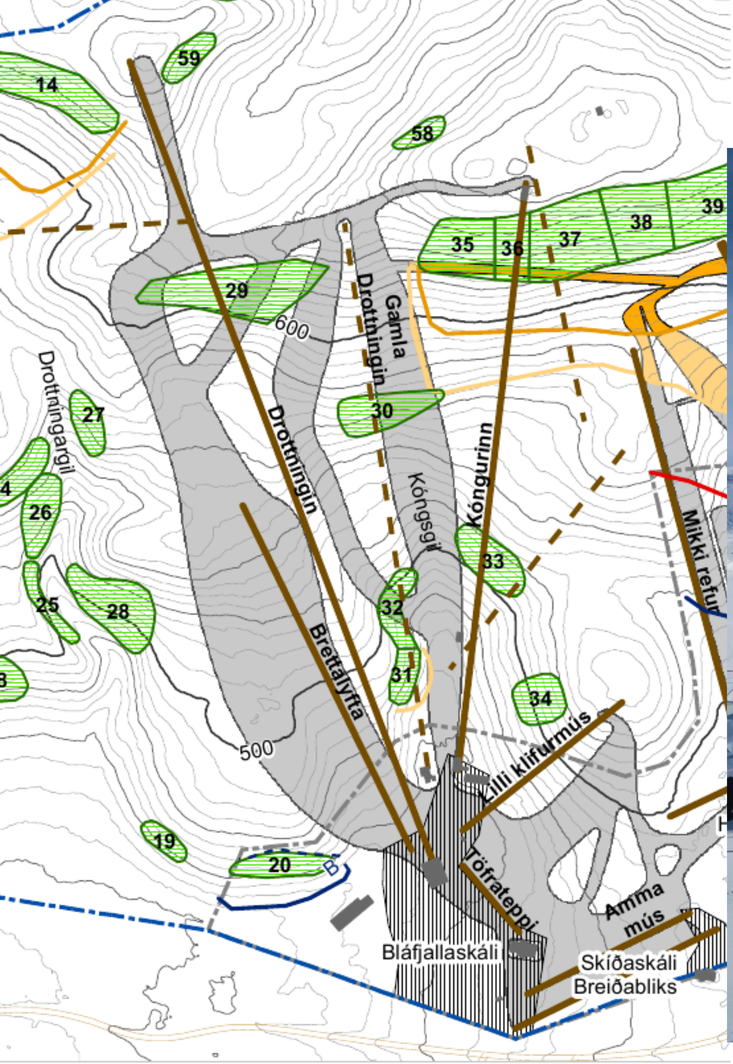

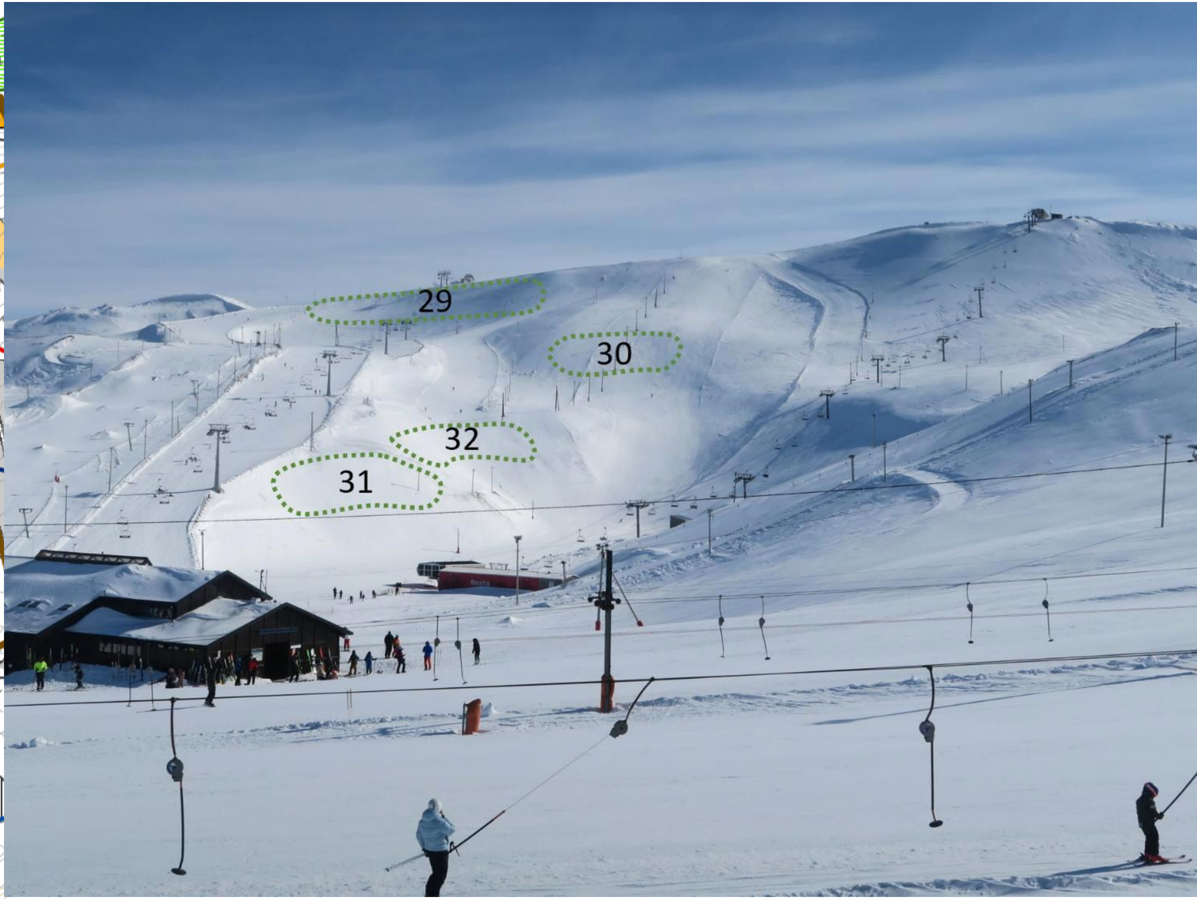

Ábendingar um daglegt eftirlit

Veðurstofa Íslands

- Mesta hætta á gönguskíðasvæðinu er í Gilinu
  - Forðast má hættuna eða draga úr henni með því að hafa brautina fjær hlíðinni eða jafnvel upp í fellinu á móts við brekkuna
  - Komið hefur verið upp spilfestu og upptakasvæðið troðið þegar brautin er lögð upp í brekkuna.

Ábendingar um daglegt eftirlit

Veðurstofa Íslands

- Í Eldborgar- og Drottningargiljum er hætta á að skíðafólk setji af stað snjóflóð
  - Mikil landslagsgildra í Drottningargili og meiri hætta á að fólk grafist en víða annarsstaðar á svæðinu
  - Aðgengi úr lyftum þó ekki sé hægt að renna til baka í lyfturnar
  - Merkingar gætu dregið úr umferð um svæðin og gert fólk meðvitaðra um hættuna

stofa Íslands

Ekki stór, en sum hver gætu alveg grandað manni
(hrúgast upp í kverkinni og þykkna við það, landslagsgildra)

Samantekt

Veðurstofa Íslands

- Tvíburalyftan og Framskálin standast ekki kröfur reglugerðar
- Kormákur afi og Upphafsstöð nýja Gosans standast kröfur sé þess gætt að safnsvæði séu utan C-svæðis
- Öflugt daglegt eftirlit mikilvægt
- Mikilvægt að snjóflóð séu skráð
  - Stór eða óvenjuleg flóð ætti að mæla

Næstu skref

4. gr.

Kynning og staðfesting hættumats.

Viðkomandi sveitarstjórn ber ábyrgð á og annast kynningu á hættumati. Sveitarstjórn auglýsir hættumat og skal það liggja frammi á skrifstofu sveitarfélagsins til kynningar í fjórar vikur. Hættumat skíðasvæða skal staðfest af umhverfisráðherra og tekur gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.

Möguleg úrræði

Veðurstofa Íslands

Upptakastoðvirki

Landmótun upptakasvæða

Veggur eða varnargarður við upphafsstöðina

Landmótun við upphafsstöðina

Færsla upphafsstöðvar

Færsla skíðalyftunnar

Troðsla á upptakasvæði

Snjóflóðasprengingar

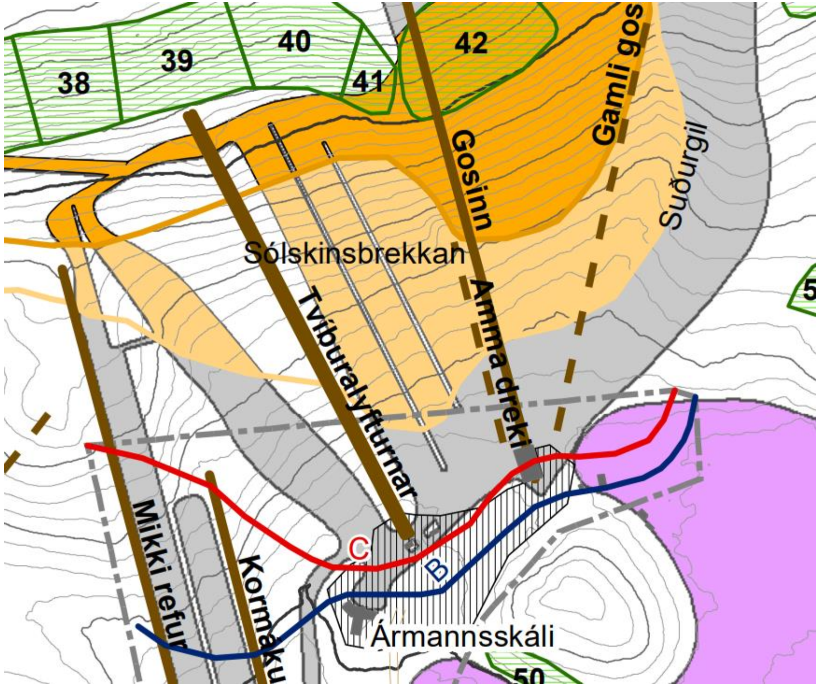

Skálafell

Skálafell

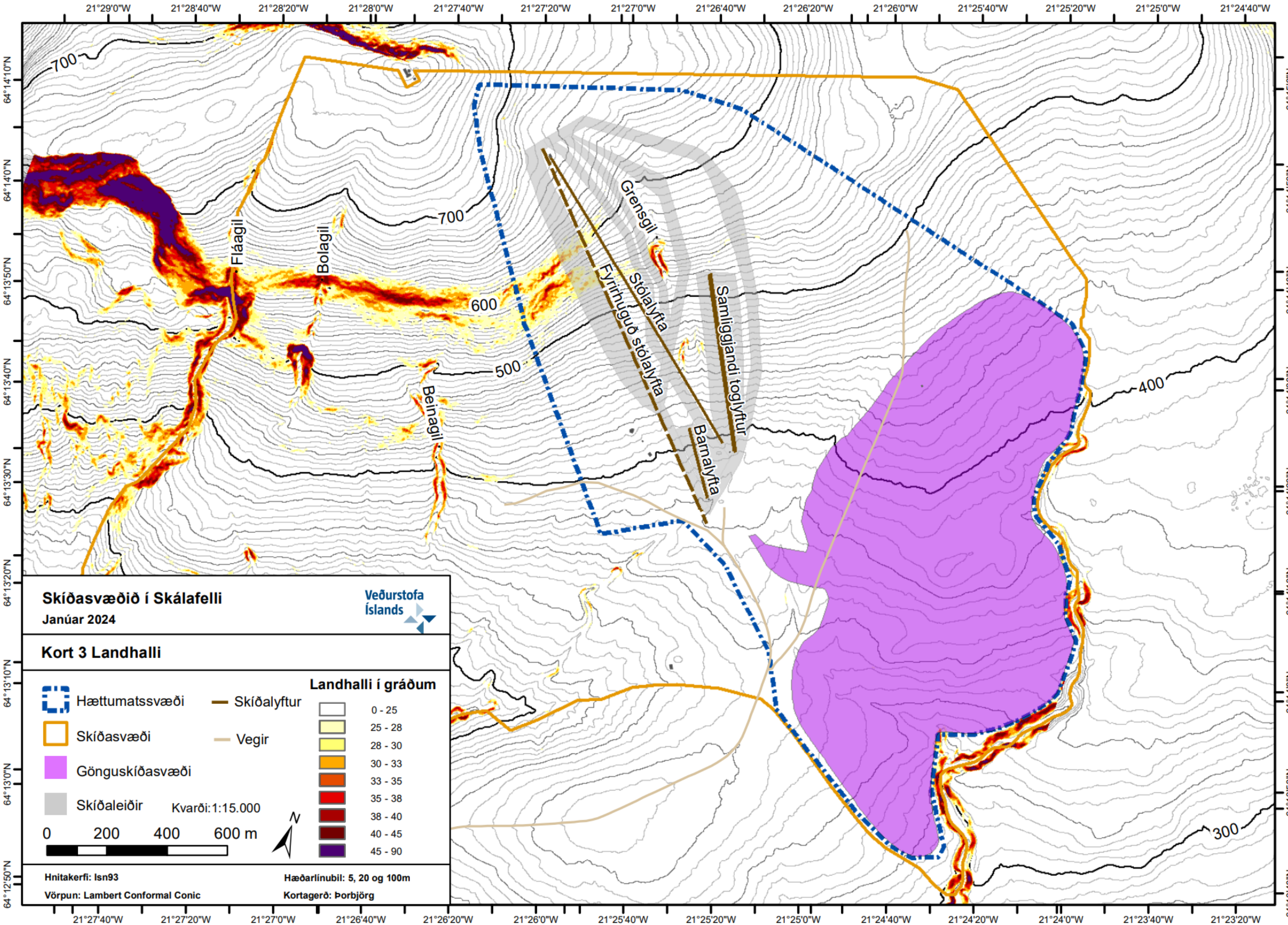

Skíðasvæðið í Skálafelli
Janúar 2024
Veðurstofa Íslands
Kort 3 Landhalli
Hættumatssvæði
Skíðasvæði
Gönguskíðasvæði
Skíðaleiðir
Skíðalyftur
Vegir
Kvarði:1:15.000
0 200 400 600 m
N
Landhalli í gráðum
0 - 25
25 - 28
28 - 30
30 - 33
33 - 35
35 - 38
38 - 40
40 - 45
45 - 90
Hnitakerfi: Isn93
Vörpun: Lambert Conformal Conic
Hæðarlínubil: 5, 20 og 100m
Kortagerð: Þorbjörg
Fláagil
Bolagil
Beinagil
Grensgil
Stólalyfta
Fyrirhuguð stólalyfta
Samliggjandi toglyftur
Barnalyfta
700
600
500
400
300

Veðurstofa Íslands

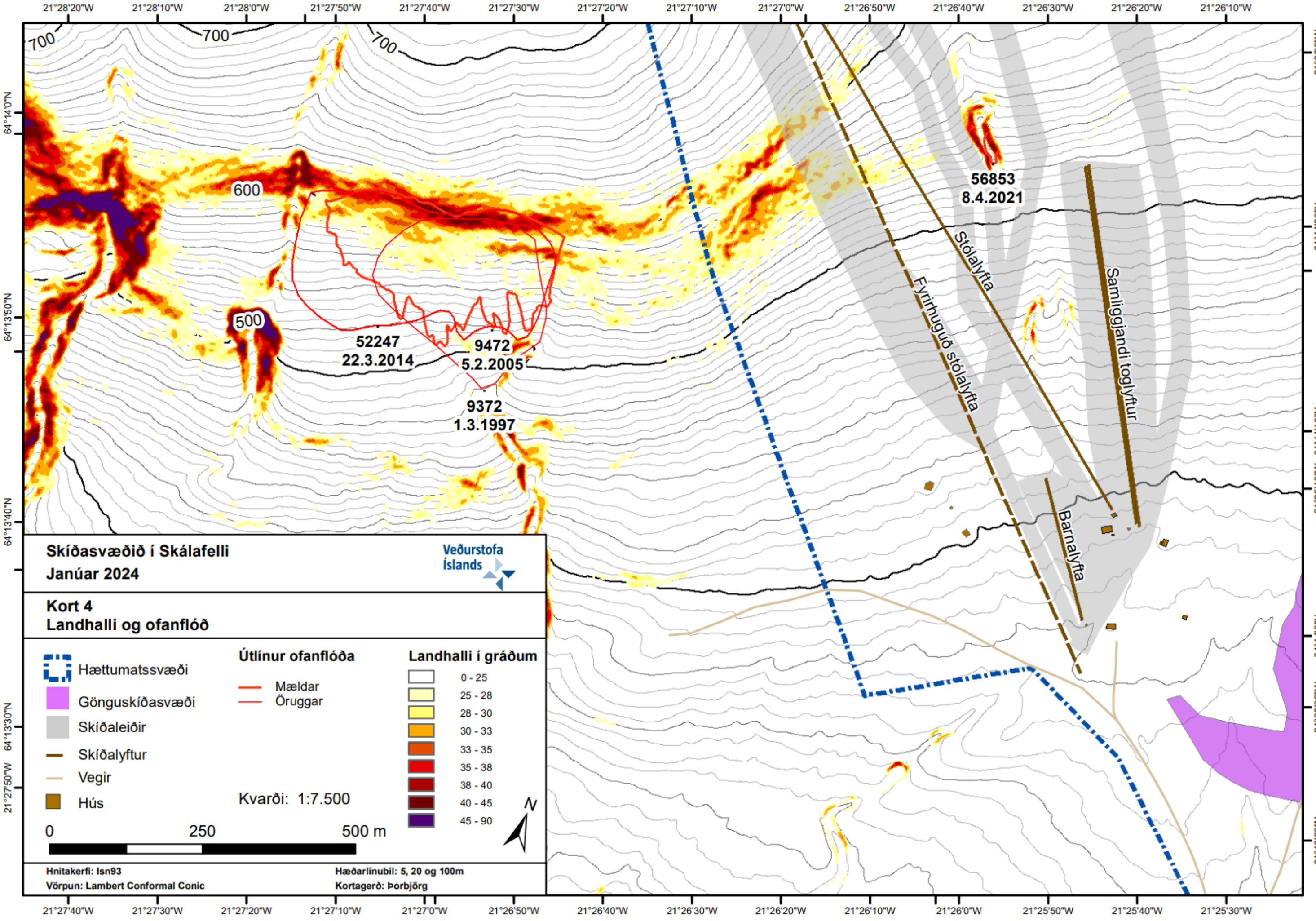

Veðurstofa Íslands

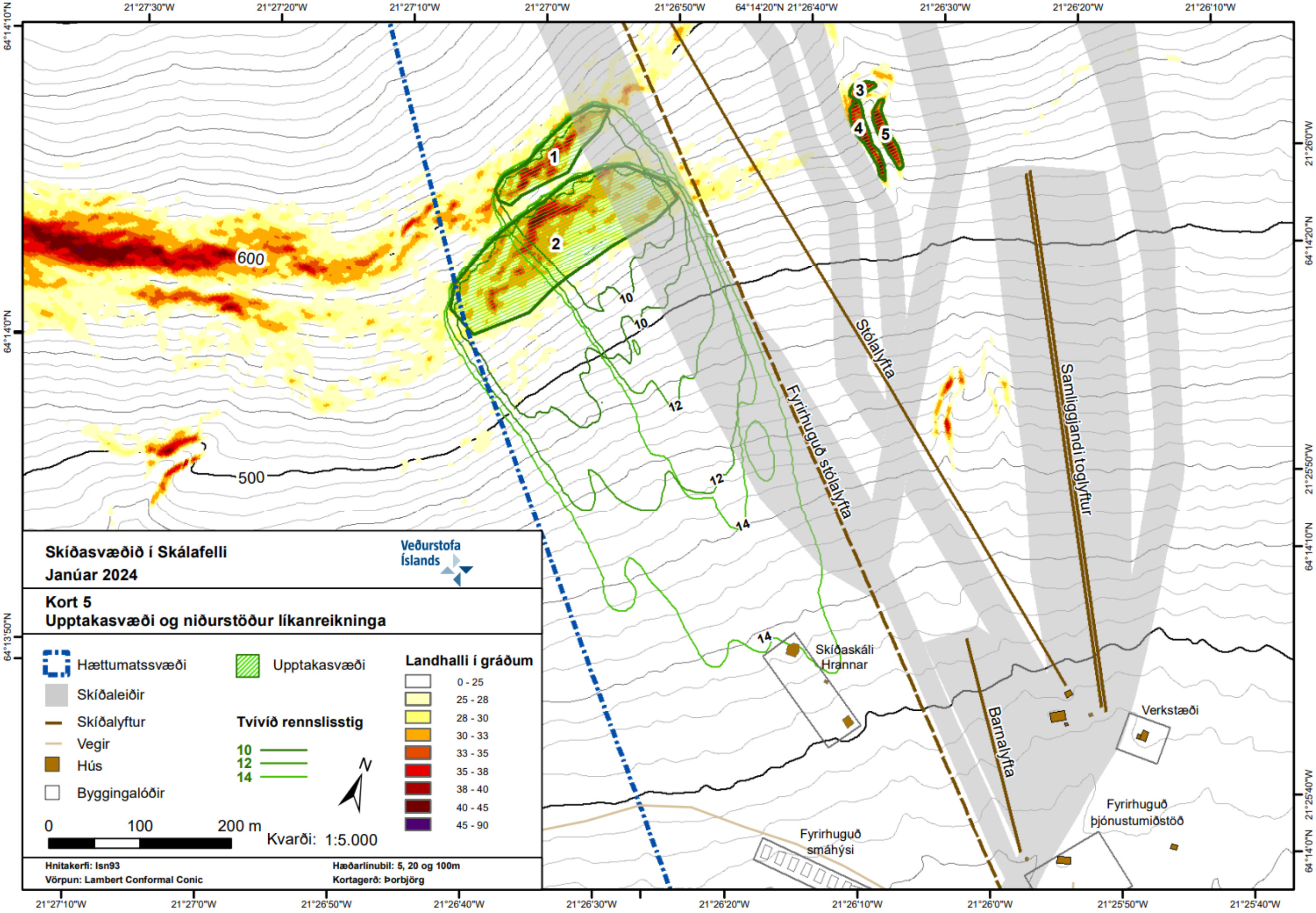

Veðurstofa Íslands

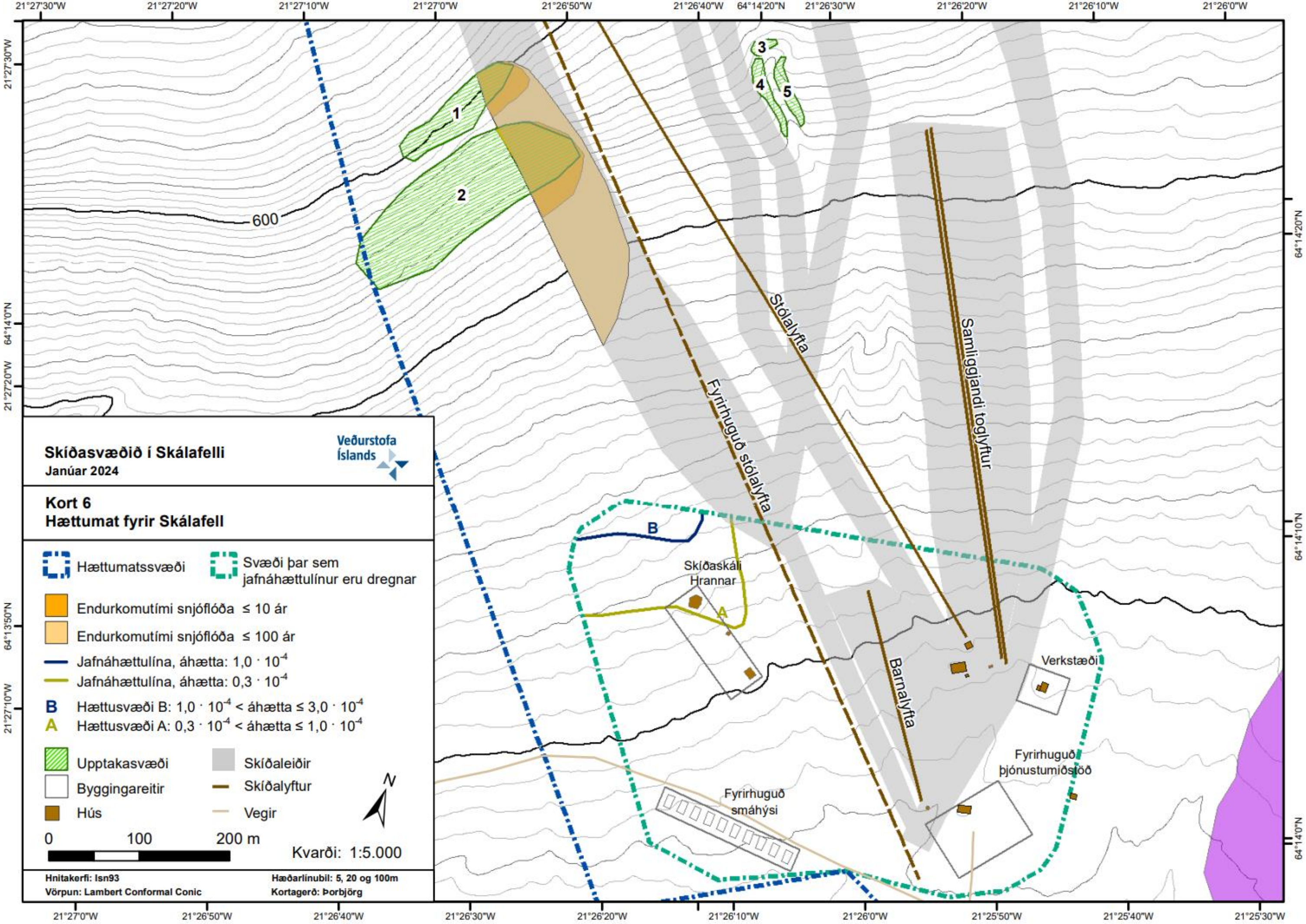

Niðurstöður

Veðurstofa Íslands

Lítil hætta innan skíðasvæðisins

Landslangsgildra í Grensgili

Meiri snjóflóðahætta vestan við skíðasvæðið

Öll mannvirki og safnsvæði innan skíðasvæðisins standast hættumat

Samt sem áður þörf fyrir daglegt eftirlit, sérstaklega með snjóflóðahættu í Grensgili

Næstu skref

Veðurstofa Íslands

4. gr.

Kynning og staðfesting hættumats.

Viðkomandi sveitarstjórn ber ábyrgð á og annast kynningu á hættumati. Sveitarstjórn auglýsir hættumat og skal það liggja frammi á skrifstofu sveitarfélagsins til kynningar í fjórar vikur. Hættumat skíðasvæða skal staðfest af umhverfisráðherra og tekur gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.